

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 14 stycznia 2016 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi XI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. z dnia 18 maja 2015 r. i przyznał wnioskodawczyni K. M. prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 4 maja 2015 r. do 20 maja 2015 r., oddalając odwołanie w pozostałej części.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

K. M. podlega od dnia 1 lipca 2014r. ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia w firmie (...) M. M. w Ł..

W okresie od dnia 3 lutego 2015r. w ciągłości wnioskodawczyni była niezdolna do pracy z powodu choroby. W dniu 4 maja 2015r. wystawiono na druku L4 zaświadczenie lekarskie stwierdzające niezdolność do pracy wnioskodawczyni w okresie od dnia 30 kwietnia 2015r. do dnia 20 maja 2015r.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, iż wniesione odwołanie częściowo zasługuje na uwzględnienie.

Sąd podniósł, że wnioskodawczyni jako pracownik podlega obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu w myśl art. 11 ust. 1 w zw. z art. 6 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j.Dz.U. z 2015r. poz.121). Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U. z 2014r. poz.159) zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Przy ustalaniu prawa do zasiłków i ich wysokości – w okresie którego dotyczy rozpoznawana sprawa - dowodami stwierdzającymi czasową niezdolność do pracy z powodu choroby (...) były zaświadczenia lekarskie wystawiane na odpowiednim druku, według wzoru określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 59 ust. 14 (art.53 ust.1 i art.55 ust.1 Ustawy). Jak stanowił – obowiązujący wówczas - § 3 Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 27 lipca 1999r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wystawiania zaświadczeń lekarskich, wzoru zaświadczenia lekarskiego i zaświadczenia lekarskiego wydanego w wyniku kontroli lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013r. poz.229) zaświadczenie lekarskie wystawia się na okres od dnia, w którym przeprowadzono badanie, lub od dnia bezpośrednio następującego po dniu badania. Zaświadczenie lekarskie może być wystawione na okres rozpoczynający się po dniu badania, nie później jednak niż czwartego dnia po dniu badania, jeżeli:

- 1) bezpośrednio po dniu badania przypadają dni wolne od pracy,
- 2) badanie jest przeprowadzane w okresie wcześniej orzeczonej niezdolności do pracy.

Zaświadczenie lekarskie może być wystawione na okres nie dłuższy niż 3 dni poprzedzające dzień, w którym przeprowadzono badanie, jeżeli jego wyniki wykazują, że ubezpieczony w tym okresie niewątpliwie był niezdolny do pracy.

Sąd Rejonowy wywiódł, że jak wynika wprost z wyżej cytowanego przepisu, jednym z warunków uzyskania prawa do zasiłku chorobowego jest niezdolność do pracy, a nie posiadanie zwolnienia lekarskiego. Zaświadczenia lekarskie są jedynie dowodem potwierdzającym czasową niezdolność do pracy z powodu choroby ubezpieczonego. Zasiłek chorobowy, jak wynika z cytowanych przepisów, przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby. Tę niezdolność ubezpieczony może potwierdzić zaświadczeniem lekarskim, jednakże brak takiego zaświadczenia nie pozbawia go jeszcze prawa do zasiłku chorobowego. Niezdolność taką może bowiem stwierdzić np. organ rentowy na wniosek ubezpieczonego – co wynika wprost z przepisu art. 63. Jednocześnie samo posiadanie przez ubezpieczonego zaświadczenia lekarskiego o czasowej niezdolności do pracy na określony czas,

nie zobowiązuje organu rentowego do wypłacenia zasiłku chorobowego z tytułu niezdolności do pracy, nawet po spełnieniu wszystkich innych niezbędnych przesłanek. Prawdopodobność orzekania o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby oraz wystawiania zaświadczeń lekarskich podlega bowiem kontroli, którą wykonują lekarze orzecznicy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (art.59 ust.1 i 2 Ustawy). Tym samym ZUS może podważyć zasadność zwolnienia lekarskiego i stwierdzić, iż wbrew zaświadczeniu lekarskiemu ubezpieczony jest zdolny do pracy. Jak wynika z powyższego samo zaświadczenie lekarskie ma jedynie znaczenie dowodowe.

W ocenie Sądu Rejonowego w przedmiotowej sprawie pomimo, że wystawione zwolnienia lekarskie zostały w sposób niezgodny z przepisami, to jednakże – jak wynika z cytowanych wyżej przepisów - wnioskodawczyni była niezdolna do pracy, co najmniej w okresie od dnia wystawienia zaświadczenia lekarskiego, tj. od dnia 4 maja 2015r. Był to bowiem dzień badania jej przez lekarza prowadzącego, który stwierdziwszy jej niezdolność do pracy wystawił zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy. Prawdą jest, iż zostało ono nieprawidłowo wystawione, jeśli chodzi o okres wsteczny, tj. wykraczało poza dopuszczalny 3-dniowy okres, za który lekarz może wystawić zwolnienie lekarskie. Z tego też względu Sąd uznał, iż w tym zakresie zaświadczenie lekarskie, jako nieprawidłowo wystawione nie może stwierdzać lub potwierdzać niezdolności do pracy wnioskodawczyni. Nie powoduje to jednakże deprecjacji niezdolności do pracy wnioskodawczyni w okresie od dnia badania. Biorąc nadto pod uwagę, iż wnioskodawczyni w tym okresie pozostawała w zatrudnieniu, z tytułu którego podlegała ubezpieczeniom społecznym, a nadto nie wyczerpała wówczas 182-dniowego okresu zasiłkowego, Sąd I instancji przyznał jej prawo do zasiłku chorobowego za prawidłowo orzeczony okres niezdolności do pracy, tj. od dnia 4 maja 2015r. (data badania) do dnia 20 maja 2015r.

Sąd Rejonowy podkreślił również, iż w toku postępowania pozwany nie kwestionował faktu niezdolności do pracy wnioskodawczyni w spornym okresie, podnosił jedynie nieprawidłowy tryb wystawienia zwolnienia lekarskiego. Biorąc pod uwagę powyższe rozważania stwierdził, iż wnioskodawczyni przysługuje prawo do zasiłku chorobowego za wskazany wyżej okres nieprzerwanej niezdolności do pracy. W pozostałym zakresie Sąd odwołanie jako niezasadne oddalił.

Apelację od powyższego orzeczenia w części uwzględniającej powództwo wniósł organ rentowy.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 53 ust. 1, art. 55 i art. 59 ust. 14 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2014r. poz. 159 t.j.) w związku z § 1 ust 1, § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wystawiania zaświadczeń lekarskich, wzoru zaświadczenia lekarskiego i zaświadczenia lekarskiego wydanego w wyniku kontroli lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013r., poz. 229), poprzez niewłaściwe jego zastosowanie i ustalenie, że wnioskodawczyni jest uprawniona do zasiłku chorobowego za okres od 4.05.2015r. do 20.05.2015r.

- naruszenie prawa procesowego tj. art. 233 k.p.c. polegające na wydaniu wyroku bez wyjaśnienia wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

W uzasadnieniu swego stanowiska skarżący podniósł, iż nie można zgodzić się z połowicznym uznawaniem jakiegoś dokumentu za dowód miarodajny, który w części potwierdza jakąś okoliczność a w drugiej nie. Tymczasem powyższa sytuacja ma miejsce na gruncie rozpoznawanej sprawy w stosunku do zwolnienia lekarskiego wystawionego wnioskodawczyni z naruszeniem obowiązujących przepisów. Zdaniem apelującego w konsekwencji wskazanych naruszeń, wymieniony dokument w całości winien zostać uznany za nieważny a wobec braku jakiegokolwiek dowodu potwierdzającego niezdolność wnioskodawczyni do pracy, jej roszczenia winny być oddalone.

Z uwagi na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części zaskarżonej i oddalenie odwołania od decyzji z dnia 18 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji wydał trafne orzeczenie, znajdujące oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym i obowiązujących przepisach prawa.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 30 kwietnia 2015 r. do dnia 20 maja 2015 r. Istota sporu sprowadzała się do rozstrzygnięcia zagadnienia, czy możliwym było przyznanie ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2014 r., poz. 159), w sytuacji, gdy dysponowała zwolnieniami lekarskimi wystawionym zgodnie z wszelkimi wymogami określonymi w art. 53 ust. 1 i art. 55 ustawy, ale naruszającymi terminy, o których mowa w § 3 ust.1, 1a, i 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wystawiania zaświadczeń lekarskich, wzoru zaświadczenia lekarskiego i zaświadczenia lekarskiego wydanego w wyniku kontroli lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. 2013 poz 229) wydanego na podstawie dyspozycji art. 59 ust. 14 ustawy zasiłkowej.

Celem wyjaśnienia spornej kwestii, Sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, w oparciu o które wysnuł trafne wnioski.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego.

Nie można podzielić argumentu organu rentowego, że w rozpatrywanym przypadku istniała podstawa do odmowy wnioskodawczyni prawa do zasiłku chorobowego za cały sporny okres, ponieważ dysponowała ona wyłącznie nieprawidłowo wystawionym zwolnieniem lekarskim z dnia 4 maja 2015 r. za okres od 30 kwietnia 2015 r. do 20 maja 2015 r., które obejmowało okres wykraczający poza trzydniowy limit poprzedzający dzień badania. Jak podnosi apelujący, skoro więc wnioskodawczyni za cały okres sporny nie posiadała niewadliwego zwolnienia lekarskiego stwierdzającego jej niezdolność do pracy to należało uznać, że nie spełniała przewidzianego w przepisach ustawy zasiłkowej, warunku nabycia prawa do zasiłku chorobowego właśnie za cały okres, a nie tylko za dni, co do których zwolnienie nie odpowiadało treści obowiązujących przepisów.

Stosownie do przepisu art. 53 ust. 1 ustawy zasiłkowej przy ustalaniu prawa do zasiłków i ich wysokości dowodami stwierdzającymi czasową niezdolność do pracy z powodu choroby są odpowiednie zaświadczenia lekarskie.

Art. 55. ust 1 stanowi, iż zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby lub pobytu w stacjonarnym zakładzie opieki zdrowotnej, konieczności osobistego sprawowania przez ubezpieczonego opieki nad chorym członkiem rodziny, zwane dalej "zaświadczeniem lekarskim", jest wystawiane na odpowiednim druku, według wzoru określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 59 ust. 14.

Z kolei ostatni z wymienionych przepisów zawiera delegację zgodnie, z którą Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Lekarskiej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb wystawiania zaświadczeń lekarskich oraz wzory zaświadczenia lekarskiego i zaświadczenia lekarskiego wydanego w wyniku kontroli lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

W świetle zaś § 3 ust. 1, 1a i 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 27 lipca 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wystawiania zaświadczeń lekarskich, wzoru zaświadczenia lekarskiego wydanego w wyniku kontroli lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zaświadczenie lekarskie wystawia się na okres od dnia, w którym przeprowadzono badanie, lub od dnia bezpośrednio następującego po dniu badania. Zaświadczenie lekarskie może być też wystawione na okres rozpoczynający się po dniu badania, nie później jednak niż czwartego dnia po dniu badania, jeżeli: bezpośrednio po dniu badania przypadają dni wolne od pracy, lub badanie jest przeprowadzane w okresie wcześniej orzeczonej niezdolności do pracy. Zaświadczenie lekarskie można również

wystawić na okres nie dłuższy niż trzy dni poprzedzające dzień, w którym przeprowadzono badanie, jeżeli jego wyniki wykazują, że ubezpieczony w tym okresie niewątpliwie był niezdolny do pracy.

Wbrew twierdzeniom apelacji Sąd Okręgowy nie dopatrywał się naruszenia powyższych przepisów przez Sąd Rejonowy. Wnioskodawczyni dysponowała zaświadczeniem lekarskim wystawionym na przewidzianym przepisami druku, zgodnie z określonym wzorem, potwierdzającym jej niezdolność do pracy prawidłowo za okres od dnia 4 maja 2015 r. do dnia 20 maja 2015 r. Brak zatem było podstaw do pozbawienia jej prawa do zasiłku chorobowego za wskazany i prawidłowo potwierdzony w tym zakresie, okres niezdolności do pracy, jaki powstał w okresie ubezpieczenia. Istotnie zaświadczenie to nie spełniało wszystkich wymogów formalnych – wystawiono je bowiem za okres wykraczający poza trzy dni poprzedzające dzień badania. Tym samym wnioskodawczyni nie posiadała w tym zakresie dowodu potwierdzającego jej niezdolność do pracy i w tej części została pozbawiona prawa do zasiłku. Niemniej jednak, wyłącznie z uwagi na wskazane uchybienia, za które zresztą ubezpieczona nie ponosiła żadnej odpowiedzialności, nie sposób obciążać jej negatywnymi skutkami tego stanu rzeczy i wnioskować o braku dowodów na jej niezdolność do pracy – której organ rentowy w procesie nie kwestionował – i pozbawić jej prawa do zasiłku za cały sporny okres.

Okoliczność, iż wnioskodawczyni legitymowała się zaświadczeniem lekarskim wystawionym z naruszeniem terminu przewidzianego w § 3 ust. 1, 1a i 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 27 lipca 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wystawiania zaświadczeń lekarskich, wzoru zaświadczenia lekarskiego wydanego w wyniku kontroli lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, była tylko i wyłącznie konsekwencją uchybień lekarza prowadzącego i niedopełnienia przez niego wszelkich wymogów formalnych i nie może skutkować uznaniem, iż w okresie od dnia 4 maja 2015 r. do 20 maja 2015 r. skarżąca odzyskała zdolność do pracy, bowiem za dni wcześniejsze zaświadczenie było wystawione nieprawidłowo .

Podkreślić należy, iż prawo do zasiłku chorobowego co do zasady nie jest uzależnione od tego, czy zakład służby zdrowia wystawił na właściwym formularzu (to jest w pełni formalnie poprawne) zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby (wyrok SN z 17 listopada 2000 r., II UKN 53/00, OSNAPiUS 2002 nr 11, poz. 277), lecz od spełnienia warunków, o których mowa w art. 6 ustawy zasiłkowej.

Istotnie, zaświadczenia są dowodami stwierdzającymi czasową niezdolność do pracy z powodu choroby. Nieprawidłowo wstawione zaświadczenie lekarskie nie musi jednak powodować utraty prawa do zasiłku chorobowego. W świetle wyroku z dnia 23 września 1999 r., II UKN 119/99 (OSNAPiUS 2000 nr 24, poz. 908) oraz orzeczenia z dnia 25.07.2006 r. I UK 42/06 (OSNP 2007/15-16/232), brak prawidłowo wystawionego zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego niezdolność do pracy może bowiem (lecz zdaniem Sądu Okręgowego w okolicznościach konkretnej sprawy nie musi) powodować ustania prawa do zasiłku chorobowego.

Zdaniem Sądu II instancji o niezdolności wnioskodawczyni do pracy nie decyduje zatem tylko i wyłącznie domniemanie wpływające z treści zaświadczenia, lecz rzeczywisty stan rzeczy. Wbrew sugestiom skarżącego, prawidłowość stwierdzenia niezdolności do pracy wnioskodawczyni od dnia 4 maja 2015 r., wobec przeprowadzenia badania w tym dniu, nie może być kwestionowana. Z uwagi na powyższe ustalenie, iż w istocie, w okresie od 4 maja 2015 r. wnioskodawczyni była niezdolna do pracy, było jak najbardziej uprawnione. Nieistotne jest przy tym, iż w sprawie brak jest na tą okoliczność dowodu z opinii biegłego, skoro faktu niezdolności do pracy wnioskodawczyni organ rentowy nie kwestionował, ale jedynie podnosił brak odpowiedniego dowodu w postaci prawidłowo wystawionego zwolnienia lekarskiego potwierdzającego tę okoliczność. Nadto w toku postępowania pierwszoinstancyjnego organ rentowy nie złożył żadnego wniosku dowodowego w tym zakresie, nie wnosił o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego. Tym samym niezrozumiałą jest taki zarzut zawarty w apelacji.

Nie do przyjęcia jest też stanowisko apelacji, iż wnioskodawczyni winna zostać pozbawiona prawa do zasiłku chorobowego za cały sporny okres, ze względu na stwierdzenie przez lekarza faktu niezdolności do pracy za okres od 30 kwietnia do 3 maja 2015 r. z formalnymi uchybieniami.

W ocenie Sądu Okręgowego zauważyć również należy, iż wyłączną sankcją za naruszenie zasad wystawiania zwolnień lekarskich, przewiduje art. 60 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Zgodnie ze wskazanym przepisem w przypadku

stwierdzenia nieprawidłowości wystawiania zaświadczeń lekarskich (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych może cofnąć upoważnienie do wystawiania zaświadczeń lekarskich na okres nie przekraczający 12 miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji. Nie można zatem było wymagać od ubezpieczonej znajomości zasad wystawiania zwolnień lekarskich – obowiązek ten spoczywał na lekarzu. W związku z tym błąd organu uprawnionego do wystawiania zaświadczenia o niezdolności do pracy z powodu choroby, nie może negatywnie oddziaływać na prawo wnioskodawcy do zasiłku chorobowego za okres, w którym ta niezdolność do pracy jest niewątpliwa.

Orzeczenie Sądu I instancji odpowiada zatem prawu.

Biorąc powyższe pod uwagę, na mocy art. 385 kpc, Sąd Okręgowy oddalił, apelację skarżącego jako bezzasadną.